

תפ"ח 63711/10/15 - מדינת ישראל נגד תאמר ורידאת

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפ"ח 63711-10-15 מדינת ישראל נ' ורידאת(עציר) 28 נובמבר 2016

לפני:

כב' השופט מנחם פינקלשטיין, סג"נ, אב"ד כב' השופטת ליאורה ברודי, כב' השופט רמי אמיר

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם

תאמר ורידאת (עציר)

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד אפרת פאר

ב"כ הנאשם עו"ד רסלאן מחאג'נה

הנאשם הובא על ידי שב"ס

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע על יסוד הודייתו בעבירות של ניסיון לרצח, לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") וכניסה ושיבה בישראל בניגוד לחוק, לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952. הודייתו של הנאשם והרשעתו בדין היא במסגרת הסדר טיעון, שלפיו הודה בעובדות כתב האישום. הוסכם כי במסגרת הטיעונים לעונש תוכל ההגנה לטעון שהחלק הכללי של כתב האישום שבו מודה הנאשם, אינו קשור לנאשם, ואין באמור בו כדי להביא להחמרה בעונשו. בנוסף, תוכל ההגנה לטעון שעובר לאירוע נושא כתב האישום היה הנאשם במצב נפשי ירוד בשל סכסוך בינו לבין אשתו, ולביסוס טענה זו נשמרת להגנה האפשרות להגיש מסמכים רפואיים, לרבות חוות דעת פסיכיאטרית.

אשר לעונש - המאשימה עתרה להטיל על הנאשם עונש ראוי של 17 שנות מאסר, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי לנפגע העבירה. ההגנה אינה מוגבלת בטיעוניה.

החלק הכללי

2. במהלך החודשים ספטמבר ואוקטובר 2015, התרחש גל פעולות אלימות, מהומות והתפרעויות אלימות מצד ערבים ממזרח ירושלים, ערבים מאזור יהודה ושומרון וערבים ישראלים, כלפי כוחות הביטחון וכלפי אזרחים יהודים. בתחילה התרחשו האירועים במתחם הר הבית, העיר העתיקה וחלקים אחרים בירושלים, ובהמשך באזורים נוספים, כולל באזור יהודה ושומרון.
3. החל מחודש אוקטובר 2015 חלה הסלמה במספר פיגועי דקירה טרוריסטיים, שבהם נרצחו מספר ישראלים יהודים, ורבים נוספים נפצעו בדרגות חומרה שונות, לרבות קשות ואנושות.
4. הנאשם ביצע את העבירה על הרקע האמור לעיל, ועל רקע אירועים דומים שקרו בעבר, וביניהם כאלה שכללו פגיעות בנפש.

העובדות

5. כשנתיים עובר לחודש אוקטובר 2015, הרבה הנאשם לשהות, לעבוד וללון במספרה בכפר קאסם, אף שלא היה לו היתר להיכנס ולשהות בישראל.
6. ביום 7.10.15, במספרה, על הרקע המתואר בחלק הכללי, גמלה בלבו של הנאשם ההחלטה לגרום למותם של יהודים באשר הם יהודים.
7. על מנת להוציא את תוכניתו לפועל, הצטייד הנאשם בסכין בעלת להב באורך של כ-10 ס"מ, הכניס אותה לכיס הקדמי של מכנסיו, והחליט לבצע את זממו במקום מרכזי בעיר פתח תקווה, שם העריך כי יימצא ריכוז יהודים רב, שיהוו קורבנות פוטנציאליים לפיגוע.
8. לפני שיצא הנאשם מכפר קאסם לפתח תקווה, השאיר במספרה מכתב שכתב בשפה הערבית, שהיה ממוען להוריו, ושכותרתו הייתה: "אקצא אתה לא לבד". במכתב הצהיר הנאשם בפני הוריו על הצורך להגן על מסגד אל אקצא ועל החלטתו להקדיש את נשמתו, דמו וחיינו, ולהפוך לשהיד למען הגנה זו. הנאשם ביקש את מחילת הוריו על החלטתו, ונפרד מהם. בסוף המכתב צייר הנאשם צורת לב, ורשם בתוכה: "האקצא בלב שלנו".
9. הנאשם נסע באוטובוס מכפר קאסם לפתח תקווה, וירד ברחוב ז'בוטינסקי בפתח תקווה. בהמשך

התמקם הנאשם על המדרכה מול קניון "עופר", בסמוך לתחנת אוטובוס, תצפת על סביבתו ותר אחרי קורבן יהודי מזדמן.

10. לתחנה הגיע א.ל. (להלן: "המתלונן") שהמתין לאוטובוס. הנאשם הבחין בו, ולאחר שהעריך שהמתלונן הוא יהודי, גמר אומר בלבו לגרום למותו. הנאשם שלף מכיס מכנסיו את הסכין, אחזה בידו הימנית, התגנב לעבר גבו של המתלונן, צעק את קריאת התכביר הדתית המוסלמית: "אללה אכבר", לצד קריאה נוספת, שכללה את המילים "אל אקצא". באמצעות הסכין דקר הנאשם את המתלונן בעוצמה באזור צלעותיו, בקרבת בית השחי (אקסילה) הימני.

11. בתגובה, השליך המתלונן לעבר הנאשם את תיקו והחל להיאבק בו, תחילה בעמידה, ובהמשך, לאחר שנפל ארצה, בשכיבה על גבו.

12. במהלך המאבק, דקר הנאשם את המתלונן בעוצמה בעצם חזהו (סטרונום), בזרועו השמאלית, ובירכו השמאלית. בשלב מסוים ניתק להב הסכין מידיית הסכין ונותר בידו של המתלונן, כשהוא מגואל בדם.

13. כתוצאה מהדקירות נגרמו למתלונן פצעי דקירה מדממים ועמוקים באזור צלעותיו הימניות בקרבת בית השחי הימני, ובעצם החזה; פצעי דקירה שטחיים בזרוע שמאל ובירך שמאל; נפיחות בזרוע שמאל וכאבים חדים.

14. בעוד המתלונן שוכב על גבו והנאשם רוכן מעליו, כשבידו ידית הסכין ללא הלהב, חסר יכולת להמשיך לדקור את המתלונן או כל קורבן יהודי אחר, התרחק הנאשם מהמתלונן וצעד על המדרכה כשהוא צועק באופן חוזר את התכביר.

15. לפתע הסתובב הנאשם והתקרב למתלונן הפצוע. המתלונן זעק לעזרה: "הוא דקר אותי" ו"מחבל", וצעק לעבר הנאשם: "לך מפה כבר".

16. הנאשם ניסה לפגוע במתלונן בשנית, אך באמצעות רגליו הצליח המתלונן למנוע מהנאשם לבוא עמו במגע אלים נוסף.

17. במקום התאספו עוברי אורח, ובאותן נסיבות נמלט הנאשם מהמקום בריצה. לאחר מרדף הוא נלכד על ידי אזרחים, ובהמשך נעצר על ידי המשטרה.

18. המתלונן פונה לבית חולים, אושפז וטופל, ולמחרת שוחרר לביתו.

19. המתלונן הוא כבן 26 שנים, נשוי ואב לשתי קטינות, משתייך למגזר החרדי, עובד בחברת מחשבים.

בתסקיר מפורטים הנזקים הפיזיים שנגרמו למתלונן (כפי שהם מפורטים בכתב האישום לעיל). המתלונן דיווח שלאחר הפציעה הוא שב לתפקוד תעסוקתי, אך הוא סובל מתחלואה תכופה שלא אפיינה אותו קודם, שאותה הוא מייחס להשלכות אירוע הפיגוע על חייו (עמ' 4).

אומנם בתחילת האירוע האלים גילה המתלונן תושייה, והוא נלחם על חייו. אך בשלב מסוים, לאחר מאבקו בנאשם, הוא חש שנותר לבדו, והוא הוצף בתחושה שהוא הופקר וחווה בדידות. לאחר שהגיעו למקום כוחות ההצלה, הגיעו גם גורמים מהתקשורת, והמתלונן חווה פגיעה בפרטיותו והיעדר יכולת שליטה על מצבו, שנמשכו גם בעת שהוא קיבל טיפול רפואי (עמ' 3).

לאחר שהמתלונן שוחרר מבית החולים לביתו, הוא סבל מכאבים קשים, וכאמור, בהמשך, גם מבעיות רפואיות שונות.

בתסקיר מפורט הנזק הנפשי שנגרם למתלונן כתוצאה מהפגיעה. במהלך האירוע סבל המתלונן מסימפטומים המאפיינים הפרעת חרדה. לאחר האירוע הוא קיבל טיפול פסיכולוגי, ונמצא שבתחילת הטיפול הוא סבל מסימפטומים של הפרעה פוסט טראומתית (עמ' 4).

מאז האירוע השתנו חייו של המתלונן מהקצה אל הקצה, ובין היתר הוא סובל מחרדה. הוא חי בחוויה כי הוא נתון בסיכון לפגיעה בחייו ובחיי יקיריו, והעובדה שבחרו לפגוע בו בגלל צביונו היהודי, המחישה לו את יכולת ההשפעה המועטה שיש לו על גורלו ואת היעדר השליטה המוחלט על מצבו. הפועל היוצא מכך הוא שהמתלונן חש שהוא אינו יכול לעשות דבר למנוע את הישנות הפגיעה, ועל כן הוא סובל מחרדה ממשית, בעיקר כשהוא נמצא בסביבה פתוחה. לחרדה זו יש השפעה ישירה על התנהלותו היומיומית של המתלונן (למשל הוא חדל לנסוע באוטובוס, נמנע מבילויים עם בני המשפחה וכיו"ב).

בתסקיר מפורטים הנזקים שנגרמו למתלונן במישור המשפחתי (עמ' 5-7), וכן במישור החברתי (עמ' 6).

לסיכום, עורכת התסקיר התרשמה שלמתלונן נגרמו נזקים במישורים שונים בחייו. אומנם הוא חזר לעבודה, אך הוא ממשיך לסבול מתחלואה תכופה ומהפרעות מתח. המתלונן סיים סדרה של פגישות טיפוליות שסייעו לו להתמודד עם מצבו, והוא שוקל את המשך הטיפול.

המתלונן צייר אפוא תמונת נזקים קשה, והוסיף גם את הנזק הכלכלי כתוצאה מהפסד ימי עבודה ואובדן רכוש,

והוא ביטא ציפייה לקבלת פיצוי, כשלצד זה הוא הדגיש ששום פיצוי כספי לא יפצה אותו על הפגיעה שגרמה לשינוי חייו מן הקצה אל הקצה.

טיעוני ב"כ הצדדים

20. ב"כ המאשימה עתר להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל למשך 17 שנים - העונש הראוי לדעתו במקרה דנן, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי בסך של 100,000 ₪ לנפגע העבירה.

21. ב"כ המאשימה הפנה בטיעונו לנסיבות העבירה החמורות:

א. לעבירה קדם תכנון מוקפד: הנאשם הצטייד באמצעים לביצוע העבירה, נסע לזירת העבירה, שם ארב לקורבן מזדמן, ובלבד שיהיה יהודי, איתרו ודקר אותו כמפורט לעיל. בהתייחס לטענת ההגנה בדבר היעדר תכנון, הדגיש ב"כ המאשימה שהעובדה שהחלטה לדקור יהודי התקבלה באותו יום, אינה גורעת מהתכנון של המעשה הנלמד מהנסיבות שפורטו.

ב. הנאשם פעל באכזריות ובנחישות לגרום למותו של המתלונן: הוא דקר אותו בחלקי גופו השונים, ולאחר שהפילו ארצה, ניגש למתלונן בשנית כדי "להשלים" את מעשיו. הנאשם לא הצליח להשלים את ביצוע זממו, אך ורק בשל כך שלמקום הגיעו אזרחים, והוא נמלט מזירת העבירה.

ג. הנאשם פעל מתוך מניע גזעני לאומני, באשר בחירת הקורבן הייתה בשל מוצאו היהודי, והמעשים בוצעו תוך כדי קריאת התכביר, ובמטרה להגן על מסגד "אל אקצא". כפי שפורט בכתב האישום, שבעובדותיו הודה הנאשם, פעל הנאשם בתקופה שבה בוצעו פיגועי דקירה רבים בקורבנות יהודים, ומעשהו של הנאשם היה חלק מאותה תופעה. ב"כ המאשימה הדגיש שגם אם נכונה הטענה שהנאשם היה במצב נפשי מורכב עקב סכסוך עם אשתו, אין בכך כדי לגרוע מהעובדה שהעבירה בוצעה ממניע אידיאולוגי מובהק.

ד. בהתנהגותו האלימה והאכזרית, פגע הנאשם פגיעה חמורה בערכים של שלמות הגוף ובריאותו, וכן בערך החברתי של ההגנה על ביטחון הציבור, כמו גם על תחושת הביטחון הנפגעת והמתערערת כתוצאה ממעשים כגון אלה.

ה. למתלונן נגרם נזק פיזי ונפשי קשה, כמפורט בתסקיר נפגע העבירה.

22. מתחם העונש - ב"כ המאשימה עתר לקבוע מתחם עונש שנע בין 16.5 ל- 20 שנות מאסר בפועל. להלן הפסיקה אליה הפנה ב"כ המאשימה:

ע"פ 3474/92 **עאצי נ' מדינת ישראל** (20.9.93): לאחר שמיעת ראיות, נדון המערער לעונש מאסר בפועל

למשך 15 שנים, בגין עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע וניסיון לרצח. המערער ואחר נשלחו על ידי גורמי טרור לבצע מעשה רצח. השניים הצטיידו בסכינים והלכו ללון בביתו של המתלונן שהכיר את אחד מהם. כשנרדם המתלונן, התנפלו עליו השניים ודקרו אותו בסכינים וגרמו לו חבלות חמורות.

תפ"ח (י-ם) 515/08 **מדינת ישראל נ' ברגותי** (7.7.09): לאחר שמיעת ראיות, נדון הנאשם לעונש מאסר בפועל למשך 15 שנים, בגין עבירה של ניסיון לרצח שבוצע על רקע אידיאולוגי. הנאשם דקר מספר דקירות שוטר שהיה ברכב סויר של מג"ב. השוטר אושפז למשך חודש ימים והוא סובל מנכות זמנית של 51%. במהלך האירוע נפצע גם הנאשם בצורה קשה.

תפ"ח (י-ם) 33478-01-16 **מדינת ישראל נ' קומבוז** (26.10.16): הנאשם שהודה, נדון לעונש מאסר בפועל למשך 17 שנים, בגין עבירות של ניסיון לרצח והחזקת סכין. הנאשם החליט לבצע פיגוע טרור רצחני נגד יהודים ולמות כ"שהיד". לצורך כך יצא הנאשם לראות זירת פיגוע חבלני, צפה בסרטונים באינטרנט, וביצע פעולות הכנה נוספות. הנאשם הצטייד בסכין ונסע לעיר העתיקה בירושלים. לאחר שסיים להתפלל במסגד אל אקצא נסע לתחנה המרכזית, שם שלף סכין והתנפל על חייל, דקר אותו, וכתוצאה מכך נגרם לחייל פצע דקירה חודרני באזור הגב העליון והכתף.

ע"פ 2125/92 **דיב עודה נ' מדינת ישראל** (23.3.95): המערערים, אחד צעיר מאוד ואחד קטין, נדונו לעונש מאסר בפועל למשך 18 שנים, בגין עבירה של ניסיון לרצח. המערערים דקרו אדם מטעמים לאומניים, בשל היותו יהודי בלבד.

תפ"ח (י-ם) 30359-03-15 **מדינת ישראל נ' פלוני** (5.6.16): לאחר שמיעת ראיות, נדון הנאשם, קטין, לעונש מאסר בפועל למשך 18 שנים, בגין עבירות של ניסיון לרצח, ניסיון לחבלה בכוונה מחמירה וניסיון לתקיפת עובד ציבור (מספר עבירות). לאחר שרב עם בני משפחתו, נסע הנאשם לירושלים ובלבו גמלה ההחלטה לבצע פיגוע ולדקור יהודי למוות. הנאשם גנב סכין, ולאחר שהבחין במתלונן, יהודי חרדי, התנפל עליו, דקר אותו בבטנו, וניסה לדקור אותו פעמים נוספות. למתלונן נגרם פצע דקירה בבטנו. בנוסף, יידה הנאשם עם אחרים אבנים ו"מטען צינור" לעבר חיילים ששמרו במחסום. במספר רב של פעמים, יידה הנאשם עם אחרים, אבנים, זיקוקים ובקבוקי תבערה לעבר חיילי צה"ל וגם לעבר כוחות הביטחון וכלי רכב של הצבא.

ע"פ 5270/91 **אלמג'יד נ' מדינת ישראל** (13.2.94): המערער נדון לעונש מאסר בפועל למשך 20 שנה, בגין עבירה של ניסיון לרצח. המערער יצא מביתו כשהיה מצויד בסכין כדי לגרום למותו של יהודי שיימצא במקום. המערער נסע עם המתלונן אותו הכיר, ובמהלך הנסיעה הוציא את הסכין ודקר את המתלונן בצווארו כדי לגרום למותו. הסכין נשברה תוך כדי פעולת התקיפה.

ע"פ 3724/93 **חליל חמאד נ' מדינת ישראל** (31.3.96): לאחר שמיעת ראיות, נדון המערער לעונש מאסר בפועל למשך 20 שנה, בגין עבירה של ניסיון לרצח. על רקע לאומני ניסה המערער לדקור את המתלונן, פועל יהודי, במכות גרזן ודקירות כשאחר סייע לו בכך.

23. ב"כ המאשימה עתר להטיל על הנאשם עונש המצוי ברף הנמוך של מתחם העונש המוצע, וזאת בהתחשב בהודייתו של הנאשם והיעדר עבר פלילי. לצד זאת, על העונש לשקף את הצורך להילחם

בתופעה הקשה ולהרתיע מפני ביצוע עבירות אלה.

לגבי מצבו הנפשי של הנאשם, הרי שבסופו של דבר לא הוגשה חוות דעת פסיכיאטרית מטעם ההגנה. מחוות הדעת שנערכת בזמנו על ידי הפסיכיאטר המחוזי עולה כי הנאשם הציג "תמונה פסיכוטית" לפי הידע שלו בנושא, במטרה להתנער מאחריות פלילית, ולא נמצאה אינדיקציה להפרעות בחשיבה.

24. לגבי רכיב הפיצוי - עתר ב"כ המאשימה לחייב את הנאשם בפיצוי בסך 100,000 ₪ ההולם את הנסיבות ואת פסיקת בתי המשפט.

25. ב"כ הנאשם ביקש שלא למצות את הדין עם הנאשם ולהקל בעונשו, לאור נסיבות ביצוע העבירה ומצבו הנפשי והבריאותי של הנאשם.

ביחס לעבירה - לנאשם לא יוחסה השתייכות לגורם כלשהו, לרבות התאחדות בלתי מותרת, העבירה לא בוצעה על רקע אידיאולוגי, וכן לא קדם לה תכנון מוקדם. בעבר היה הנאשם מורשה לשהות בתחומי מדינת ישראל. אומנם ביום האירוע הוא נכנס לתחומי מדינת ישראל שלא כדין, אך הדבר נעשה לצורך עבודה. כאמור, על פי הנטען, הרקע למעשה אינו אידיאולוגי. ההחלטה של הנאשם לדקור את המתלונן הייתה רגעית, והיא נתקבלה על רקע מצבו הנפשי של הנאשם ונסיבותיו המשפחתיות. בין הנאשם לבין כלתו הטרייה היה סכסוך, והנאשם ביצע את העבירה על רקע זה, ומתוך כוונה לשים קץ לחייו. אומנם הנאשם שלח למשפחתו מכתב, שבו צוין, בין היתר, שהוא עומד להיות "שהיד", אך לא זו הייתה כוונתו האמיתית. הנאשם כתב את המכתב כדי לספק להוריו סיבה למעשה, וכדי שלא יכעסו עליו. יוער כי לטענת ב"כ הנאשם, מסרון ששלח הנאשם לאשתו מאשש טענה זו (הדברים לא הוצגו לעיונו). עוד טען ב"כ הנאשם כי הסכין שבאמצעותה דקר הנאשם את המתלונן לא הוכנה מראש לביצוע הדקירה, אלא מדובר בסכין קטנה שבה ממילא החזיק הנאשם לצורך חיתוך סלט.

אשר לנזק שנגרם למתלונן, הפנה ב"כ הנאשם לכך שהמתלונן שוחרר מבית החולים זמן קצר לאחר שהובהל לשם. הפגיעה הפיזית של המתלונן אינה חמורה, ועד מהרה הוא שב לתפקד, מבלי שנקבעו לו אחוזי נכות.

26. מתחם העונש - ב"כ הנאשם ציין שמתחם העונש במקרים דומים הוא בין 5 ל-13 שנים, וביקש לגזור על הנאשם עונש שמצוי ברף התחתון של המתחם. להלן הפסיקה אליה הפנה ב"כ הנאשם:

תפ"ח (ת"א) 1108/07 **מדינת ישראל נ' כראדי** (23.9.08): הנאשם נדון לעונש מאסר בפועל למשך 7 שנים, בגין עבירות של ניסיון לרצח, חבלה בכוונה מחמירה ונשיאת נשק ותחמושת (שבוצעו לא על רקע לאומני). הנאשם סירב להתלוות לשניים מחבריו כדי להתעמת עם אדם בנוגע לרכישת קטנוע. השניים הגיעו עם שלושה נוספים לנאשם, ובאותן נסיבות הוכה הנאשם ואוים על ידי השניים, לאחר שסירב לקחת חלק בסכסוך. בהמשך, נטל הנאשם אקדח ונסע לפאב בו בילו השניים. כששמע שהשניים יצאו מהפאב, שלף הנאשם את האקדח, וירה לעברם כדורים. כתוצאה מהירי נפצע אחד המתלוננים פציעה קשה בחזהו, והשני נפצע ברגלו.

תפ"ח (ב"ש) 1086/05 **מדינת ישראל נ' ויסאם** (10.1.07): הנאשם שהודה נדון לעונש מאסר בפועל למשך 7 שנים, עבירות של ניסיון לרצח, הובלת נשק ומתן שירות להתאחדות בלתי מותרת. במסגרת פעילות הנאשם בארגון גדודי אל אקצא, יחד עם אחרים, הוביל טיל מסוג "עין אלקצר", שנורה לעבר שדרות בכוונה להרוג ישראלים. שיגור הטיל לא צלח, והוא נפל ברצועת עזה. בהזדמנות אחרת הוביל הנאשם במסגרת פעילות של ארגון גדודי חללי אל אקצא, ביחד עם אחר, שני מטעני חבלה כדי להפעיל את המטענים במקום בו יעברו חיילים כדי להמיתם. התוכנית לא צלחה, והנאשם והאחרים פירקו את המטענים.

תפ"ח (י-ם) 8040/07 **מדינת ישראל נ' עבד אל-רחמן** (27.10.08): לאחר שמיעת ראיות, נדון הנאשם, שתפקודו הקוגניטיבי דל והוא סובל ממצוקה רגשית, לעונש מאסר בפועל למשך 7.5 שנים, בגין עבירות של ניסיון לרצח, הובלת נשק ותקיפה הגורמת לחבלה של ממש (שלא על רקע לאומני). על רקע ויכוח בין הנאשם לבין המתלונן, הצטייד הנאשם באקדח, ירה לעבר המתלונן מספר כדורים, ושני קליעים חדרו לחזהו ולבטנו של המתלונן, אשר אושפז במצב קשה.

ע"פ 3065/15 **עלי חסין נ' מדינת ישראל** (26.6.16): בית המשפט העליון הקל בעונשו של המערער שהודה, והעמיד את העונש על 10 שנים, בגין עבירות של כניסה ושהייה בישראל שלא כדין, ניסיון חטיפה לשם חבלה חמורה, החזקת סכין שלא כדין, תקיפות שונות, עבירות בנשק וניסיון לסיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה. המערער החליט לחטוף אדם יהודי לצורך מיקוח כדי להביא לשחרור אסירים ביטחוניים. המערער התפרץ לביתו של הקורבן ותקף אותו. בנוסף, בשתי הזדמנויות יצר המערער בקבוקי תבערה והשליכם לעבר כלי רכב של נוסעים יהודים.

תפ"ח (ת"א) 1059/07 **מדינת ישראל נ' סרגיי** (22.6.08): אחד הנאשמים שהודה נדון לעונש מאסר בפועל למשך 11 שנים, בגין עבירות של ניסיון לרצח, קשירת קשר לביצוע רצח (שתי עבירות), חבלה בכוונה מחמירה ונשיאת נשק שלא כדין (שלא על רקע לאומני). הנאשם השני שהודה נדון לעונש מאסר בפועל למשך 6 שנים, בגין ניסיון לרצח וקשירת קשר לביצוע רצח. הנאשם הראשון קשר קשר עם אחר לרצוח אדם, והוא הגיע לבית הקורבן כשהוא מצויד באקדח, וירה לעברו מספר יריות. הקורבן נפגע בכתפו, בשוק ובירך ונגרם לו שיתוק בידו ופגיעה עצבית ברגלו. בהזדמנות אחרת, פנה האחר לנאשם זה והציע לו לרצוח תמורת תשלום אדם נוסף. הנאשם פנה לנאשם השני והוא הסכים להצטרף לביצוע המעשה. השניים קיבלו אקדחים מהאחר, ונהלו אחריו מעקבים.

תפ"ח (ב"ש) 1180/07 **מדינת ישראל נ' עואדה** (17.1.12): לאחר שמיעת ראיות, נדון הנאשם, שאומנם נמצא כשיר לעמוד לדין, אך סובל ממחלת נפש, לעונש מאסר בפועל למשך 13 שנים, בגין עבירות של ניסיון לרצח, פציעה בנסיבות מחמירות ושהייה בלתי חוקית. הנאשם הצטייד בסכין ונכנס לישראל שלא כדין. למחרת הלך כשהסכין בידו והחליט לגרום למותו של אדם יהודי באמצעות דקירות סכין, כנקמה על מות חברו. הנאשם התנפל על המתלוננת, ילידת 1935, דקר אותה בראשה וכתפיה, בכוונה לגרום למותה, ונמלט מהמקום. כתוצאה מהמעשים סבלה המתלוננת מדימום והובחנה כסובלת מחתך בראש ומחתך בכתף.

27. באשר לקביעת העונש בתוך המתחם הפנה ב"כ הנאשם לגילו הצעיר של הנאשם (כבן 26 שנים), ולהודייתו בטרם שמיעת הראיות, שחסכה מזמנו היקר של בית המשפט. הנאשם הביע צער וחרטה כנה על מעשיו, והביע את משאלתו להחלמת המתלונן. הנאשם הוא בן למשפחה נורמטיבית ומכובדת, ואין לו עבר

פלילי.

28. מצבו הנפשי של הנאשם, הרלוונטי גם לתיאור הרקע למעשה וגם למיקום העונש במתחם - נטען בפנינו כי החל משנת 2013 החל הנאשם לקבל "טיפול דתי", הנפוץ בחברה הפלסטינית, אצל "שיחים", שמהותו קריאת פסוקים מהקוראן ודברי הנביא מוחמד. הנאשם עבר טיפול זה עקב תחושותיו שהוא נשלט על ידי "שדים" שרוכבים על כתפיו, "מחלה" שגרמה לו לאבד את הכרתו לתקופה מסוימת.

בשל קשיים שונים, לא הגישה ההגנה חוות דעת פסיכיאטרית מטעמה על אודות הנאשם. ב"כ הנאשם הפנה לחוות הדעת של הפסיכיאטר המחוזי מיום 29.10.15 (שהוכנה בהליך המעצר בבית משפט השלום). מחוות דעת זו הוא מבקש ללמוד שהגם שלא נמצאה אינדיקציה לאי כשרות לעמוד לדין, ניתן ללמוד מחוות הדעת שהנאשם סובל מבעיה פסיכיאטרית.

29. לגבי רכיב הפיצוי, הפנה ב"כ הנאשם למצבם כלכלי הקשה של הנאשם ובני משפחתו.

30. הנאשם הביע צער וחרטה על מעשיו, וביקש סליחה מהמתלונן. לצד זה ציין שהמעשה לא בוצע על רקע לאומני.

דין והכרעה

מתחם העונש

הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה

31. פגיעת הנאשם במתלונן מהווה פגיעה בערך המוגן של חיי האדם, שלמות הגוף, ביטחון הציבור והפרט וכבוד האדם (ר' למשל תפ"ח (י-ם) 30961-08-13 **מדינת ישראל נ' אבו חומוס** (9.3.15)).

פגיעה בתחושת הביטחון הכללית - קיומו של חשש כי "מפגע המצויד בסכין או בכלי קטלני אחר, אורב מעבר לפינה" (ר' ע"פ 2826/15 **עביד נ' מדינת ישראל** (7.6.16) (להלן: "ע"פ עביד").

בית המשפט העליון פסק שעל בתי המשפט שדנים בעבירות שבוצעו על רקע לאומני, להעביר מסר חד משמעי, בדמות ענישה מחמירה וקשה, כדי לשרת את גורם ההרתעה מפני מעשים אלו. "כאשר עסקינן בעבריינות המתבצעת על רקע אידיאולוגי, נדחים, ככלל, שיקולי ענישה אחרים, ובהן אינטרס השיקומי, מפני שיקול ההגנה על שלומו וביטחונו של הציבור והרתעת עבריינים בכוח מפני ביצוע מעשים דומים... עוד יש להדגיש, כי במציאות הנוכחית, שבה נתרבו פיגועי הדקירה כלפי יהודים באשר הם, מתחייבת

עמוד 9

התייחסות עונשית הולמת" (ר' ע"פ עביד לעיל).

פסיקה נוספת מעבר לזו שאליה הפנו ב"כ הצדדים:

32. תפ"ח (י-ם) 34763-01-15 **מדינת ישראל נ' עג'לוני** (11.11.15): הנאשם שהודה, נדון לעונש מאסר בפועל למשך 16 שנים, בגין שתי עבירות של ניסיון לרצח ושתי עבירות של תקיפת שוטר. במהלך שנת 2014 גמלה בלבו של הנאשם ההחלטה לבצע פיגוע חבלני שבו ירצח שוטר או חייל ישראלי. הנאשם הצטייד בסכין, התנפל על שני שוטרים והחל לדקור את שניהם בפלג גופם העליון. הוא הוסיף והיכה את אחד השוטרים. לאחד השוטרים נגרם חתך עמוק בכף ידו, והוא נזקק לאשפוז ולשני ניתוחים. לשוטר השני נגרם חתך בצווארו.

תפ"ח (י-ם) 36026-12-15 **מדינת ישראל נ' אלהיח** (9.11.16): הנאשם שהודה, נדון לעונש מאסר בפועל למשך 16.5 שנים, בגין עבירה של ניסיון לרצח והחזקת סכין. הנאשם וחברו החליטו לבצע פיגוע טרור רחני נגד יהודים, ולשם כך הצטיידו מראש בסכינים. משנכשל ניסיונם לעלות לרכב הסעה, ואחרי שהגיעה למקום נידת, התנפלו על המתלונן שעבר במקום. השניים דקרו אותו בסכינים בראשו וחזהו. למתלונן נגרמו חתכים בקרקפת ובחזה. במהלך מרדף אחר השניים שנמלטו, הם נורו. האחר מת מפצעיו, והנאשם נפצע והיה מאושפז תקופה ארוכה.

תפ"ח (י-ם) 43396-08-15 **מדינת ישראל נ' יאסר טרוה** (16.3.16): הנאשם שהודה, נדון לעונש מאסר בפועל למשך 17 שנים, בגין עבירה של ניסיון לרצח, החזקת סכין וכניסה לישראל שלא כדין. הנאשם, שהיה חבר בתא הסטודנטים של ארגון החמאס, החליט לבצע פיגוע חבלני ולרצוח שוטר או חייל ישראלי. הנאשם הגיח מאחורי שוטר מג"ב כשהוא אוחז בסכין, ותוך שהוא צועק "אללה אכבר", דקר את השוטר באמצעות הסכין בחזהו באזור הלב, דקירות רבות בצווארו, בראשו, בכתפו ובגבו. השוטר נותח בליבו, והיה מאושפז 12 יום. לשוטר נגרם, בין היתר, שיתוק באחד ממיתרי הקול.

תפ"ח (נצ') 35120-10-15 **מדינת ישראל נ' יחיא** (15.11.16): הנאשם נדון לעונש מאסר בפועל למשך 17.5 שנים, בגין עבירות של ניסיון לרצח, החזקת סכין שלא כדין וכניסה לישראל שלא כדין (ריבוי מקרים). בלבו של הנאשם גמלה ההחלטה לרצוח יהודי וזאת על רקע תחושת זעם ושנאה כלפי יהודים, כשהוא לוקח בחשבון שבמהלך הפיגוע ייהרג וראה בזאת "מות קדושים". הנאשם הצטייד בסכין, נסע לעפולה, התנפל על חייל שאותו דקר בבטנו. כאשר החייל התמוטט ונפל על גבו, המשיך הנאשם לדקור אותו מספר פעמים בחזה. החייל נפגע קשה בבטנו, נותח ואושפז.

תפ"ח (ב"ש) 39974-12-12 **מדינת ישראל נ' סמחאן** (10.11.14): הנאשם שהודה נדון לעונש מאסר בפועל למשך 19 שנה, בגין עבירות של ניסיון לרצח, כניסה לישראל שלא כדין, פציעה בנסיבות מחמירות, החזקת סכין שלא כדין, מגע עם סוכן חוץ ושיבוש מהלכי משפט. במהלך ימי לחימת כוחות צה"ל בעזה במבצע "עמוד ענן", גמלה בלבו של הנאשם החלטה לרצוח יהודי ישראלי. הנאשם הצטייד בסכין, בירר שהקורבן המיועד הוא יהודי, ואז דקר אותו במותן שלו. בשנת 2007 התגייס הנאשם לארגון חללי אל אקצא, עבר אימון צבאי והשתתף בעצרות ובמפגנים צבאיים. הנאשם קשר קשר עם שניים להניח מטען חבלה שיופעל נגד כוחות צה"ל, ולאחר

שהאחרים הניחו את המטען, ובעודו חמוש, המתין ברכבו להגעת כוחות צה"ל למקום, לצורך מימוש זממו.

תפ"ח (מרכז) 51364-12-15 **מדינת ישראל נ' אלחדידי** (7.11.16): הנאשם שהודה, נדון לעונש מאסר בפועל למשך 20 שנה, בגין ניסיון לרצח של שני אנשים שבוצע באותו יום, וזאת במסגרת הסדר טיעון שכלל ענישה מוסכמת. המעשים בוצעו על רקע לאומני: הנאשם ביקש להיות "שהיד" ולרצוח יהודים. באירוע אחד, היכה הנאשם בגבו ובראשו של הקורבן באמצעות פטיש. באירוע השני, היכה הנאשם בראשו של הקורבן באמצעות מוט ברזל. לקורבנות נגרמו חבלות ראש. יוער כי במקרה זה, בשונה מענייננו, לא הובאו ראיות לעניין העונש, לרבות תסקיר נפגעי העבירה.

נסיבות ביצוע העבירה:

33. כפי שפורט בחלק הכללי של כתב האישום, העבירה שביצע הנאשם היא חלק מגל פעולות אלימות, מהומות והתפרעויות אלימות מצד ערבים מאזורים שונים בארץ שהתרחשו במהלך החודשים ספטמבר ואוקטובר 2015. העבירה בוצעה, באופן מובהק, על רקע לאומני, כפי שנלמד מהעובדות המפורטות בכתב האישום, בהן הודה הנאשם: א. ההחלטה שגמלה בלבו של הנאשם לגרום למותם של יהודים באשר הם יהודים. ב. המכתב שכתב הנאשם להוריו, תחת הכותרת "אקצא אתה לא לבד", שבו הצהיר בפניהם על הצורך להגן על מסגד אל אקצא ועל החלטתו להפוך לשהיד לשם כך. אין לקבל את טענת ההגנה, שאינה סבירה בנסיבות, שתוכן המכתב אינו נכון, והדברים נכתבו כדי לספק הסבר למותו האפשרי של הנאשם (בעוד שבפועל הרקע הוא מצוקה נפשית). ג. הנסיעה למקום מרכזי בעיר פתח תקווה, על יסוד ההערכה ששם ימצא ריכוז של יהודים, וכך יבחר הקורבן הפוטנציאלי. הגעתו של הנאשם לעיר פתח תקווה ובחירת קורבן יהודי חרדי. ד. צעקות קריאת התכביר הדתית המוסלמית: "אללא אכבר", תוך כדי דקירת המתלונן.

אנו דוחים את טענת ב"כ הנאשם, שלפיה הרקע לביצוע העבירה איננו לאומני, וכי הרקע הוא אך ורק מצוקה נפשית שבה היה נתון הנאשם, אשר נבעה מבעיות בתחום בריאות הנפש ומסכסוך עם אשתו. ראשית, טענה זו סותרת מניה וביה את כתב האישום, שבעובדותיו הודה הנאשם ללא היסוס, והעובדות מדברות בעד עצמן. יוזכר שבו היתר הודה הנאשם גם בכך שהעבירה בוצעה על הרקע המפורט בחלק הכללי (גל האלימות). אומנם, במסגרת הסדר הטיעון נשמרה לנאשם האפשרות לעלות את טענתו, אך הטענה נותרה בגדר טענה בלבד, ולא נמצא לה כל בסיס. שנית, מחוות דעת שנערכה על ידי הפסיכיאטר המחוזי, עולה כי הנאשם השיב בחיוב לשאלת הבודק האם הושפע בדרך כלשהי מאירועים ביטחוניים שהתרחשו בתקופה הרלוונטית, ולצד זה הוא הוסיף שהוא נשלט על ידי "שטן". ואולם, התרשמות הרופא הבודק היא שהנאשם הציג "תמונה פסיכוטית" לפי הידע שלו בנושא, במטרה להתנער מאחריותו הפלילית. מכל מקום, אין בחוות הדעת אינדיקציה לבעיות בתחום בריאות הנפש. גם אם נניח לטובת הנאשם שהוא סבל ממצוקה נפשית כלשהי על רקע היחסים בתוך המשפחה, אין בכך כדי לגרוע מהרקע הלאומני המובהק שעומד בבסיס המעשה.

34. מעשהו של הנאשם, גם אם הוחלט עליו ביום האירוע, היה מתוכנן היטב: הצטיידות בסכין, בחירת זירת האירוע, הותרת המכתב להורים, הגעה באוטובוס למקום האירוע ובחירת הקורבן האומלל. הנאשם דקר

את המתלונן באכזריות ובנחישות. בשלב מסוים ניתק הלהב מקת הסכין, הנאשם התרחק אך שב אל המתלונן הפצוע והמדמם, ושוב ניסה להפעיל נגדו אלימות. הסיבה להפסקת האירוע האלים, הייתה אך ורק הגעת עוברי אורח למקום, שאז החליט הנאשם להימלט מזירת האירוע.

35. הנזקים שנגרמו למתלונן: כפי שפורט בסעיף 19 לעיל, למתלונן נגרמו נזקים במישורים שונים של חייו, ותמונת הנזק בכללותו היא קשה. למתלונן נגרם נזק פיזי; נזק נפשי שנמשך עד היום, וכן נזקים במישור המשפחתי, חברתי וכלכלי.

36. מתחם העונש - בקביעת מתחם העונש נתנו דעתנו לערך החברתי שנפגע, לפסיקה הרלוונטית, שחלקה מהעת האחרונה, וכן לנסיבות העבירה כפי שפורטו: הרקע הלאומני למעשה, התכנון, האכזריות והנחישות שליוו את מעשה העבירה, וכן תמונת הנזק שנגרם למתלונן. עקרונית סבורים אנו כי מתחם העונש המוצע על ידי המאשימה הולם בקירוב את נסיבות המקרה. אנו מצאנו לנכון לקבוע כי מתחם העונש בעבירת הניסיון לרצח הוא בין 15 שנות מאסר ל-20 שנות מאסר, ובעבירת השהייה הבלתי חוקית נע המתחם בין מספר חודשי מאסר.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

37. במסגרת הסדר הטיעון עתר ב"כ המאשימה להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל למשך 17 שנה כעונש ראוי - עונש המצוי ברף התחתון של מתחם העונש, וגם אנו סבורים שיש למקם את עונשו של הנאשם בחלקו התחתון של המתחם.

בבחינת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, אנו מתחשבים בגילו הצעיר יחסית של הנאשם, בעברו הנקי, בהודייתו שחסכה מזמנו היקר של בית המשפט וייתה, בין היתר, את עדות המתלונן, וכן בחרטתו של הנאשם. כמו כן מתחשבים אנו בשאר נסיבותיו האישיות של הנאשם, כפי שפורטו בפנינו, לרבות מצבו הכלכלי. מבלי שאנו מתעלמים ממצבו הכלכלי של הנאשם, סבורים אנו ששיעור הפיצוי צריך לבטא את הנזק הקשה שנגרם למתלונן בכל תחומי חייו, ועל הפיצוי לתת מענה, בין היתר, לצורך של המתלונן לקבל טיפול.

38. אשר על כן, גוזרים אנו על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל למשך 16.5 שנים, החל מיום מעצרו: 7.10.15.

ב. מאסר על תנאי למשך 12 חודשים, והנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם כן יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו עבירת אלימות מסוג פשע.

ג. מאסר על תנאי למשך 4 חודשים, והנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם כן יעבור בתוך שנתיים מיום שחרורו עבירה של כניסה לישראל שלא כדין.

ד. פיצוי למתלונן בסך 100,000 ₪.

הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט לא יאוחר מיום 1.3.17.

הפרקליטות תעביר למזכירות את פרטי המתלונן לצורך העברת הפיצוי.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן והודע היום כ"ז חשוון תשע"ז, 28/11/2016 במעמד הנוכחים.

השופט מנחם פינקלשטיין, ליאורה ברודי, שופטת רמי אמיר, שופט סג"נ, אב"ד

הוקלדעלידינופרסולימן